

Illegál*

Gyulának

1.

Szakad az eső. Valaki ezt kiabálja a folyosón. Elmerültem a számolásban. Föl se tűnt, hogy már öt óra is elmúlt, vége a munkaidőnek. Az iroda ablakán át a pályaudvarra látok. Mögötte a Vérmező fái fel-feltünedeznek. Az égen tornyosuló felhőktől a fény egészen szürke lett odakint, és mindent egy árnyalattal sötétebbnek mutat, mint amilyen. Indulás előtt mindig figyelem az utcát. Ahogy föltorlódnak az emberek a Nagyenyed utcai átkelőnél, és igyekeznek bezúfolódni a 17-es vagy a 61-es villamosba. A kocsisor hátrébb most jóval a benzinkúton túlra nyúlik. A Márvány utcától lefelé egyetlen tömb az egész. Nem tűnik jó ötletnek autóba ülni. Szerintem bent is hagyom a cég garázsában a kocsit, és metróval megyek haza. Tudom, hogy Enikő vár rám. Talán főz is valamit, bár kivételesen nem kért meg rá, hogy érjek haza legkésőbb hétre. Egy-két tómondaton kívül semmi az elmúlt napokban. Egyszerűen nincs mit mondani most. Vigasztalni hasztalan lenne, és egyébként is, ki vigasztaljon kit, mindketten ugyanúgy részesei vagyunk annak, ami történt. Vagyis annak, ami sehogy sem akar megtörténni évek óta már. Az összes vizsgálaton, terápián, beavatkozáson túl vagyunk, s mindketten úgy érezzük, mindenki, aki mostanában adni akar, inkább csak elvesz valamit. Legfőképp az időt, amit sehogy sem lehet visszahozni már. Az emberi beszéd a legveszedelmesebb. A közel állók susmorgásai meg a nyílt színi kérdések, mikor megérkeztek, és abban reménykedsz, hogy legalább most az egyszerű nem *ti* lesztek a téma. A véget nem érő kérdések és tanácsok. Hogy ezt vagy azt próbáltátok-e már, s hogy nem lehet, hogy amiatt, vagy hogy ezért? Dohányzás, alvás, étkezés, talán a cukor vagy a glutén. A jó levegő és a séta fontossága. Szűrt víz, rendszeres környezetváltozás, és semmi stressz. Mintha ezekre nem gondolna az ember magától is. De hát gondol, és itt a csavar az egészben, hiszen ez okozza az alapvető bajt. Mert nem elég, hogy gondolkodom magamtól is, minden erre sarkall, oldd meg, legyél erős, mindenre képesek vagytok, és amúgy is, most már itt az ideje, és biztosan sikerülni fog. Mint valami verseny, elvárás, szinte kényszer. Hányszor éreztem, hogy megvető az a pillantás ott szemben, mintha a szavakba öntött sajnálat mögött kimondatlan gyanú és bizalmatlanság bújna meg. Mintha betegek volnánk, akik lassú menthetetlenségre kárhoztattak. Az elmúlt hónapokban bármit megadtunk volna azért, hogy megszabaduljunk a nyomástól, amit a környezet „jó szándéka” zúdított ránk. És aztán kiderült, a türelem is hiábavaló volt. Hányan jelölték magukat önkéntes tanácsadónak, minthogyha a beszéd, hogy szó van róla, mindenáron segítene. Titkok nincsenek, már

50

---

* Részlet egy készülő regényből. – A szerk.

tudom, csak titkolózás, és mindenképp ellened fordul. Hiába, elszólja magát, akiben bizodalmas volt. Nincs már egyedüllét. Számunkra a magány is kettős. Arra gondolok most, hogy vajon mi van Enikővel és velem valójában. Hogy honnan hová tartunk, és meddig jutottunk eddig. Figyelünk-e egymásra tényleg, vagy csak egy folytonos feladatként éljük meg a mindennapokat. Hirtelen nem is tudom, fogjuk-e egymás kezét séta közben, s hogy mikor is nevtünk úgy igazán utoljára együtt.

Szakad az eső. Most már én is látom. Srégen hullanak lefelé a cseppek. Kisebb tócsák kerekednek a betonon mindenfelé. Szél is lehet, méghozzá elég erős. A lent vonuló ernyők zilált mozgásából látom. Páran a szemközi pizzásbódé szűk eresze alatt várakoznak. Beleborzongok a gondolatba, hogy milyen lehet vizes pólóban álldogálni ott. A telefonom azt mutatja, hogy huszonegy fok van odakint, és az eső valószínűsége öt és hat között nyolcvankilenc százalék. Száz, gondolom, de végül is mindegy. Az esőről megint Enikő jut eszembe, meg az a nyári délután, amikor a Korond-pataktól nem messze, a Sóhegy háta mögött sétáltunk. Van ott egy kiszáradt rész két erdősáv között, ahol a kicsapódott só fehérré változtatja a repedezett talajt. Holdbéli táj, csak ott a neszek is hallhatók. A fák leveleinek zúgására figyeltünk. Senki sem járt arra órákon át. Az egyik fánál szeretkeztünk. Zuhogni kezdett az eső. Akkor nevtünk, tisztán emlékszem rá. Ijesztő, hogy egy boldog emlék is facsarni tud belül, mintha a jelenben történő események miatt érzett keserűség azt is megfertőzné valahogy.

Kint dörren egyet az ég. Az autók zaját is jól hallom, még a szigetelt ablakon át is. Nem bírom levenni a szemem az utca túloldalán állókról, mert közben ismerős lesz egy alak. A mozgása, ahogy elindul. Emlékeztet valakire, akit jó néhány éve nem láttam. Fölfelé megy, a benzinkút irányába. Egyre kisebb lesz, amint távolodik, a belógó akácfák is el-eltakarják már. Nem akarom végleg szem elől veszíteni. Gyorsan berakom a táskámba azt a néhány kalkulációt, amivel még foglalkozni kéne hétvégén otthon, szerencsére a kulcsomat is megtalálom az egyik paksaméta alatt, majd újra kinézek a nagy, négyzet alakú ablakon, hogy lássam, továbbhalad-e az Alkotás úton, vagy lekanyarodik valamelyik irányba. A Királyhágó utcánál halad át a zebrán, és úgy látom, elindul föl, a tér felé.

A lifthez sietek, hogy ne maradjak le teljesen. Ketten állnak az ajtónál, odabent meg kilencen leszünk hirtelen a nyolcszemélyes kabinban, ami galambszürke, és bármerre fordulok, fejeket, köztük a magamét látom. Besett az arcom. Nem nézek ki jól. Éjjelenként szinte csak forgolódom, és izzadok, ami a bennem növekvő feszültség miatt van, tudom. Napról napra előfordul velem, hogy ebben a zárt térben eszembe jut, vajon mit is keresek ennél a cégnél. Hogy a szakmai elhivatottság miatt maradok-e, mert szeretek befejezni egy projektet, amiért felelek, amiben fontos részem van, vagy azért, mert egyszerűen csak félek. Félek váltani, önállósodni. Nem egy zárt, biztonságosnak tűnő, kiszámítható, ám nagyon is felőrlő rendszerben működni. Úgy látszik, ilyen értelemben is rettegek magamra maradni. Harminckilenc vagyok. Vagyis eldönthetetlen, hová is tartozom. Hónapok óta nem hagy nyugodni ez a gondolat, és az is eszembe jut közben, hogy ha

mondjuk a következő választások után kormányváltás lesz, annak milyen következményei lehetnek a cégre s így rám nézve, és ha szigorú vagyok magunkhoz, be kell látnom, hogy katasztrofális.

Most veszem csak észre, hogy Tündikének, aki az egyik csinos HR-es a cégnél, épp mályvaszínű a körme. Jól látszik tőlem jobbra, ahogy megemeli a szolibarna karját, hogy a haját birizgálja vele. A vállán festékindákból szótt tetoválás kanyarog, és bekúszik a világoskék ruhája alá. Váratlanul rám néz. Pedig nem is szuggeráltam. Kerek arc, nagy szempillák, velőtrázó kék szemek. Elmosolyodik. A tükörben látom, hogy önkéntelenül én is. Hamar zavarni kezd az értelmetlen, csalóka vigyor az arcomon, úgyhogy inkább Tünde mozdulatlan tekintetét figyelem tovább. Nem tudom eldönteni, mi van az arcára rajzolva, de jól láthatóan nem zavarja, hogy nő vagyok, s hogy hét másik ember is tartózkodik a liftben, akik nem teljesen vakok. Hosszasan néz, és úgy tűnik, mondani akar valamit, vagy talán csak odanyúl, hogy megérintsen, amikor végre kinyílik szemben az ajtó, és fölfogom, hogy már a földszinten vagyunk.

Kipréselődünk a liftből. A szoros közelség után mindenki külön nyomvonalon közelíti meg a kijáratot. Páran megtorpannak. Talán mert nincs náluk ernyő. Nálam sincs, de arra gondolok, hogy bármennyire esik is, a térig annyira nem hosszú az út, főleg, ha sietek. Megvárom, amíg mindenki, aki a liftben volt, kilép az utcára. Tündike még egyszer rám néz, de nem érzékelhet semmi lelkesítőt rajtam, mert aztán csak a sziluettjét látom szétfoszlani az üvegen túl. Sejttem, hogy nem kellene sokat melóznom azon, hogy ágyba bújjunk. És nyilván jó is lenne, a haja, a barna bőre, az illata, de képtelen lennék egy számomra friss és bizonyára izgalmas együttlét miatt brutálisan megalázni, akit szeretek. Idő kell, hogy lecsendesedjenek a fejemben a gondolatok.

Kint tényleg szakad az eső. A hangzavar is nagy. Folyamatos túlkölés. Közben hallok a pályaudvar automata bemondóját. A foszlányokból kiviszem, és már mormolom is magamban, hogy a harmadik vágányra szerelvényt tolnak, a vágány mellett, kérjük, vigyázzanak.

Szerintem harminc másodperc sem telt el azóta, hogy elengedtem az ajtókilincset, de már csuromvizes a fejem. Érzem, ahogy egyre inkább a fejbőrömrre tapad a hajam, s hogy a víz már el is indult lefelé. Az ingnyak alatt a hátam tetejét simogatja, és csak idő kérdése, hogy derékban is élvezhessem a hűvös nedvességet.

Elhagyom az állatkereskedést, ahol az a hatalmas műanyag leguán nyújtózik kiterítve két méter magasban, majd tőlem balra hirtelen föltűnik egy szokatlan manóver. Egy Fiat, ha jól látom a szitáláson át, bekanyarodik a sínekre, és csak az első néhány pillanatban tűnik úgy, hogy lehetetlen az a döntés, amit a sofőr hozott, s hogy nem vette észre a fönti megállóból enyhén lefelé kanyarodó villamost a visszapillantón át, mert aztán kiderül, hogy nem, nem lehetetlen, hanem tényleg úgy van. Nem tudom, mennyi időn át koncentrálok arra, már összeszorított szemekkel, hogy ne történjen meg az ütközés, de mire a szándék tudatossá válik, egyben teljesen értelmetlenné is. Nagyon csúnya az egész, mert a Fiat lassan halad, hiszen át kell bukdá-

csolnia a félgömbszerű térelválasztókon. A villamos pedig a lejtős szakaszon már kellően begyorsult ahhoz, hogy a vezető ne legyen képes időben lereagálni az autós idióta döntését. Átvillan az agyamon, hogy ezt nem akarom látni, de mégsem hunyom le teljesen a szememet. Kurva nagy csattanás. Magamhoz szorítom a táskámat. Nyelek egy nagyot. Érzem az eső ízét a számban. A villamos nekiütközik a kocsinak, ami előrelendül, aztán a sárga test megint beéri, és elkezd tolni a sötétkék dobozt. Az összetört üvegek szilánkjai permetként szóródnak szét. Egy sárhányó darabja repül oldalra, majd az egyik hátsó kerék szakad ki, és az autó csak megy össze, miközben a villamos tolja maga előtt.

Érdekes, mert már nem az jár a fejemben, amit látok, hanem egy régi emlék elevenedik föl, ami bár hasonlóan rövidnek és intenzívnek tűnik, akár csak az ütközés, végül mégiscsak kinyújtózik bennem. Eltelít, mintha most történné, megint. Látom a kupé belsejét. A fekete műbőrrel borított üléseket és a falra szerelt csomagtartó rozsdás fémszerkezetét. A beszakadt farostlemez arrébb. A kis Magyarország-térképet a falon, a már nyitott ablakot, amin sietve ugrálnak ki a többiek. Látom a villogó fényben a töltés köveit. A bokrokat, ahogy a sötét körvonaluk elmosódva fut arrébb az éjszakában. Érzem a szorítást. Valaki fogja a lábamat. Lógok a levegőben, a szél pedig úgy marja az arcomat, mintha égetnék valamivel. Kiabálás. Mielőtt érthetném, elnyeli a sötét. Közben a szorítás már a vállamon van, és az egyértelműen elválasztja egymástól a dolgokat. Hogy mi is történik most, és mi történt a múltban.

B. áll mellettem. Szóval tényleg őt láttam az iroda ablakából. Azt hittem, egészen a térnél járhat már, de itt van. Közben arrébb kúszik a tekintetem, mert ő is a velünk szemben elnyúl, kisiklott villamosra meg a végül félresodródott autóröncsra figyel, ahogy már mozdulatlanul áznak az esőben. A forgalom áll. Látom, hogy a túloldalon összegyűltek néhányan, hogy az ernyőjük alól vegyék szemügyre az esetet. Mentőautó szirénája hallatszik, ami a helyi viszonyok között még a helyzet súlyossága ellenére is igen korainak tűnik. Az Alkotáson ereszkedik lefelé, s mielőtt a benzinkút elé érne, lekanyarodik a Győri út irányába, tehát a közelben történt még más is. A hozzánk közeli buszmegállóban is elég sokan nézelődnek. Hallom egy nő hangját. Értetlenkedve sipítja, hogy te jó ég, a segítség miért nem ide jön.

Bent a síneken ketten már az autóröncsot vizsgálják. Egy férfi, ahogy látom, telefonál. A villamosvezető a kis oldalsó ablakon néz kifelé. Beszél. A távolság miatt nem értem. A szerelvényben megdőlt testeket látok, és néhány rémült arcot elmosódva az üvegen át. Szemből egy másik villamos érkezik. Lassít, majd meg is áll, mert a kisiklott szerelvény átlóg elé. Törmelek borítja a közelebb eső sínpályát.

- Bazdmeg, ez kőkemény – szólal meg B.
- Az – felelem egy újabb nyelés után.
- A sofőr mit képzel, mi lesz?
- Nem tudom.
- Eszedbe jutott, ugye? – mondja még.
- Hogy mi? – kérdezek vissza, mert a zuhogás megszűri a szavakat.

– Hát Pincehely.

Először az jut eszembe, hogy egyikünk sem köszönt. Ezek szerint hosszú évek után sincs szükség rá. Ott folytatódik minden, ahol abbamaradt. És hogy nem is a válasza vagy a helyszín említése ér váratlanul, inkább a hangja, meg a sűrű szakáll, ami az arcát sötét árnyékká terebélyesíti a félmosolya közben. Bólintok. Őt-hat ember már körbevette az összehérszégelt Fiatot. Látom, hogy teljesen esélytelen, hogy kiemeljék a fiatal srácot abból a tákolmányból, amit kocsinak már nem neveznék, közben a nő, aki az előbb is megszólalt, üvölteni kezdi, hogy miért nem hívja már valaki a mentőket és a tűzoltókat. Egy fejkendősen néni, arrébb a buszmegállóban, sír. A forgalom mindkét irányban áll.

Jó néhány éve nem gondoltam arra, ami ott lent, Pincehelyen történt. Enikőnek, akivel most már hat éve vagyunk házasok, el se mondtam. Mélyre temettem magamban azt az egész időszakot. Most mégis újra elevenné vált. B. miatt, és talán azért, amit ott szemben, magunk előtt látunk. Mintha egy részem valahogy föltámadna hirtelen, mert volt egy pont több mint húsz éve a múltban, amikor egy kicsit meghaltam.

A parizeres szendvicsemet próbáltam magamba tömni, mialatt vártam. Rothadt gyümölcs- és húgszag keveredett össze a levegőben. Hiába húzódtam bárhová, követett. Tűzött a délutáni nap. Figyeltem a kissé ingázó csikokat rágás közben, amint láthatóvá válik egy-egy felém haladó arc, majd ahogy a következő árnyéksávban újra csak egy gyanús, fekete gömb lesz. A vonat már vagy húsz perce bent állt. A jegyet is megvettem, retúr. A kis függönnyel félig takart fülkéből kávészag áradt. Amikor magam elé engedtem egy szőke lányt, hogy elérje a debreceni vonatot, páran fölhördültek mögöttünk, hogy ők ehhez egyáltalán nem járultak hozzá. Szólnom se kellett, megtette helyettem a kasszásnő, hogy akinek nem tetszik valami, nyugodtan átállhat egy másik sorba. Ketten meg is tették. Közben a bemondó hangja sorjázta fönt árnyalatnyi különbséggel ugyanazt, meg a jegynyomtató eszközök kattogását hallottam ismétlődni ütemesen.

Kíváncsi voltam, hogy ha csak Simontornyáig veszem meg a jegyet, olcsóbb-e. Akkor ez nagyon is számított még. Hamar rájöttem azonban, hogy hajnalban, amikor elindulunk visszafelé, már a felszállás környékén kezelni fog a kaller, úgyhogy jobb, ha ilyen értelemben nem kockáztatok. A fülkében ülő nő megmondta az összeget, én meg betettem a pénzt a homorú alumíniumtartóba, majd vártam. Láttam, hogy kortyol a kávéból, mielőtt kiadná a jegyemet, aztán rám se nézve mondta, hogy hétkor és háromnegyed kilenckor indul olyan szerelvény, ami megáll ott, ahol le akarok szállni, és hogyha az utóbbival megyek, akkor már nem fogok tudni visszajönni ma, csak holnap, legkorábban a hajnali fél négyessel. Megköszöntem a kedvességét, de akkor se nézett rám, csak a keze ügyébe került dosszié tartalmát lapozgatta, mintha már ott se állnék. Közben odafurakodott mellém egy guruló kocsi kapaszódó néni, és a sorban megint fölhördült egy fickó, hogyha végeztem, akkor legyen szíves arrébb vonszolni magamat, hogy haladhassunk.

Az óra 18:49-et mutatott, és a többiek még mindig sehol. Elég fiatal voltam ahhoz, hogy ne aggódjak, meg hát, utazhatunk a háromnegyed kilenccsel

is, gondoltam, bár nem volt túl sok kedvem a hűgyszagban várakozni még bő másfél órán át. Rengetegen álltak a kijelző előtt, talán azért is, mert a Délit akkor egy időre lezárták, és a Dunántúl felé tartó összes vonat indulását időszakosan a Keletibe helyezték át. Elég nehéz volt átfurakodni egészen a kijelző alá, hogy aztán oldalt állva nagyjából az egész tömegre ráláthassak. Hogy ki merre mozdul, ki kit takarhat ki, hol bújik elő egy ismerős arc a háttérben. Családok tagjai álltak szorosan együtt, sporttáskákkal maguk mellett a földön, arrébb egy népviseletbe öltözött asszony igazgatta a fejkendőjét, miközben hunyorgó szemmel a kijelzőt vizsgálta. Hátrébb néhány munkásforma fickó sört ivott egy műanyag állópultnál, s már inkább izzadságszag és a bódékban sült melegszendvicsek sajtos illata töltötte meg a teret.

Pár perc elteltével Supa feje tűnt föl a lépcső tetején. Elég gyakori a firászok között, ha valakit azon a néven szólítanak, amit ír. Aztán a csaja, K., egy szőke, aranyos lány, majd B., akkor még csupasz arccal, vékonyan, enyhén emelt vállal és finoman görbülő háttal, ami a kosarasokra jellemző igazán. Megemeltem a táskámat, és akkor tűnt föl először, hogy csörögnek benne a kannák. Csupa Belton. Akkor még csak azt lehetett kapni itthon. A Molotowról legfeljebb álmodoztunk, s addig a napig csak egy bécsi kirakatban láttam egyetlenegyszer.

Volt nálam vagy nyolc-tíz szín, hogy minden biztos legyen. Fesztettem már vonatot, de nem voltam képben *úgy igazán*. Hogy mit hogyan lehet majd, és mire leszek képes a rendelkezésre álló idő alatt. Pinchelyről jókat hallottam B.-től. Hogy nyugalom van, semmi para vagy másfél órán át az éjszakában. Festés közben az idő kulcsfontosságú, és persze rohadt nagy kockázat is. Kurvára idegtépő a vonat mellett állni. Amikor bárki fölbukkanhat. Legfőképp az, akire közben valahogy számítás is, egy vasutas az állomásról, vagy egy rendőrautó, amiben a faszfejeknek épp arra támadt kedvük furiázni. Vagy valami kóborló részeg, aki magával vitatkozva irgalmatlan zajt csap. Legtöbbször nem azért buksz le, mert kifigyelnek, hanem mert olyan hatalmas a csönd, hogy odavonzza a legyeket, mintha a teret, ahol nyugalom és alkotás van, össze kéne kuszálni valami otromba zajjal, és hiába, hogy nyár van, hűl a kezed, hiszen izgulsz, miközben fogod a kannát, benne a hideg gázzal, érzed a festék szagát, rakódik az arcodra, hamar a nyelved hegyét perzseli a kemikália, és attól csak még inkább pörögsz, s amikor megindul a szél a pusztán, egyre jobban és jobban kell koncentrálnod, hogy egy kibaszott egyenes vonalat sikerüljön húzni.

Két rendőrautó áll a belső sávban. Három mentőautó is jött, meg egy csapat tűzoltó. Elkezdték kibontani a kocsiját, hogy a fiatal gyerek kifeljen. Már behúzódtunk a megálló fedett része alá, onnan figyeljük szótlannul a történéseket. Ahogy föltűnik a srác feje, és szép lassan kiemelik az egész testét a roncsból. Időnként a közelemben állókat nézem, mert izgat, hogyan reagálnak, kinek mi tükröződik az arcán. Egy-egy grimasz vagy szó árulkodó lehet. A katasztrófa vonzza a szemet, és izgalmat nyújt a sivár hétköznapokban. Az eső alábbhagyott. Már csak cseperészt hallani. Közben a vezető valahogy kinyithatta a szerelvény ajtajait, mert páran már a villamos utasai közül is a sínen sétálgatnak, vagy a kocsik körül tevékenyke-

dőket figyelik. Két rendőr a téblábolókat igyekszik terelgetni. Látom, hogy egy fiatal nő a sínek mellett ül és zokog, egy anyuka, karján a gyerekével, a mentősökhöz megy, hogy segítséget kérjen. A buszmegállóban várakozók közül néhányan a telefonjukkal fényképeznek vagy videóznak, egy barna hajú, pufi srác, aki vagy két perce érkezett a Déli felől, nagylátószögű objektívvel fotózza a helyszínt.

Kíváncsi vagyok, vajon mennyi időnek kell eltelnie ahhoz, hogy mondjuk az *Index*en megjelenjen a hír. Elő is veszem a telefonomat, majd beindítom az alkalmazást. Egyelőre semmi nyoma a balesetnek. Pörgetem a híreket. Legfölül, vastag betűvel kiemelve az szerepel, hogy a miniszterelnök megint fapadossal utazott, majd lejjebb egy videós hír, hogy az UNESCO elmarasztalt minket egy műemlékvédelmi kérdésben. Ez érdekelne, de nem nyitom meg, haladok tovább. Arrébb, az oldalsávon azt veszem észre, hogy egy vadiúj, beköltözős valóságshow indul a jövőhéten, majd közvetlenül alatta, hogy még legalább egy hétig számíthatunk szórványosan esőre. Az újabb görgetés után azt olvasom, hogy egy közel száz kilométeres határszakaszon még biztonságosabb kerítés épülhet, meg hogy ezeröttszáz köbméternyi, illegálisan lerakott szemetet találtak Kecskemét mellett egy tanyán. Az első jó dolog, ami felbukkan az oldalon, hogy Milák Kristóf a tavalyi világbajnokság után most megint világcsúcsot úszott egy világkupaversenyen. Frissíték egyet. Pörgetek, de semmi változás.

B. közben már engem néz.

– Csak kíváncsi voltam, milyen hamar lesz ebből hír – mondom.

– Mire a Tik-Takba érünk, már fönt lesz – feleli rezignáltan.

Igaza lehet, gondolom. Elrakom a mobilt.

– Ugye iszunk egy italt?

– Mindenképp – felelem egy nagy lélegzetvétel után.

Fülledt, párás a levegő, mégis fázom. Enyhe légszomjam van. Enikőre gondolkodom, és arra, hogy azért mégiscsak szólnom kéne neki, hogy késve érek haza. Jobb is, ha elindulunk, mondom B.-nek, mert van elég tanú, aki elmondja, mi történt pontosan. Nem akarom, hogy a zsaruk minket vegzáljanak. Megint olyan érzés tör elő belőlem, ami nem a mostani életemhez tartozik, mégis reflexszerűen rántja össze a gyomorszájam.

A szerelvény első fele átlóg az ellentétes sínpályára. A fiatos gyerek már fönt fekszik a hordágyon. Látom, hogy rögzítve van a csípőjénél és a fejénél. Hárman igazgatják oda a mentő hátsó ajtajához, majd egy határozott mozdulattal beemelik a belső térbe. Vékonyka sávban kissé megnyílhattak a felhők, mert följebb, a magas tömbház melletti kis parkos részen elkezdenek világítani a dolgok. A 105-ös busz képtelen átvágni a felgyülemlt kocsik közt a hegy irányába, és megint a túlkölést hallgatjuk, meg néhány szitokszó röppen el. Araszolgatnak a kocsik. Sokan bámulnak kifelé az ablakokon, s közben még egy mentőautó érkezik a Déli felől. A szűrt fényben csillognak a szétszóródott üvegdarabok. Megint esik. B.-vel elindulunk a Királyhágón fölfelé.

Izzadtam. Lehetett vagy harmincöt fok a vagon belsejében. Ha azokon a műbőr borítású szerencsétlenségeken kellett ülnöm, ami akkoriban elég gyakori volt, mindig azt éreztem, hogy belesüppedek egy sötét és nehéz

masszába. Sokáig a tájat figyeltük az ablakon át, ahogy a beton és a fém lassan átalakul valami kopott zölddé. A Duna a vasúti hídról szinte feketének látszott a hosszan rávetülő árnyéktól, majd lassan eltűntek körülöttünk a hegyek, amint elhagytuk a fővárost, és sokkal kiszámíthatóbbá vált a látvány a rozsdásodó, kora esti fényben. Mellettünk törpe indóházak szaladtak el a félig leengedett sorompóikkal együtt, és az aratásból visszamaradt búzacsonkok négyzetes rendben sárgállottak hosszú kilométereken át.

Sokat izegtem-mozogtam, mert a hirtelen összeverődött társasághoz hozzá kellett szokni. Tizenhét voltam. Gyerek még. Szorongó, és egyszerre lelkes, aki mindenáron s talán idő előtt meg akart mutatni magából valamit. Mivel nem nyaralni indultunk, mondjuk a Balaton-partra, mindannyiunkban eleve ott lappangott a feszültség a rohanás meg a ránk váró feladat miatt.

B.-t jól ismertem már. Együtt játszottunk vagy két-három szezonon át, de Supa, talán a korkülönbség miatt is, más, kissé idegen volt nekem. Vékony, szikár srác tetkókkal, aki úgy beszélt, hogy sosem tudtam, mi valós, és mi nem, abból, amit mond. Gyakran hadovált olyasmiről, amit még nem ismerhettem, s ez nehezzé és megközelíthetlenné tette, olyanná, akiért egyszerre rajongok, de akitől tartok is. K.-t csak egyszer láttam korábban. Az a fajta lány volt, akinek egyszerűen csak jó a közelében lenni. Annyi idősen már egy kedves pillantás is sokat jelent, egy érintés meg szinte minden, még úgy is, hogy sejtéd, annál többre egészen biztosan nem számíthatsz.

Supa rengeteget beszélt abban a bő két órában, amíg leértünk. Amúgy is jellemző volt rá, hogy leuralja a helyzetet. A közlésigénye csillapíthatatlan volt, és ma már jobban értem, hogy mindaz, ahogyan reagált, beszélt, inkább az önbizalomhiányából fakadt, és nem abból, hogy bármilyen módon is el akart volna nyomni minket. K.-val azért is alkothattak olyan összeillő párost, mert bár homlokegyenest ellenkezői voltak egymásnak, úgy tűnt, végtelen egyetértés és elfogadás van közöttük abban, hogy totálisan más-milyenek. Ma szépnek látnám őket, ha ott ülhetnénk ismét a forráságban, akkor pedig, biztos a tapasztalatlanságom miatt, inkább csak érthetetlenek voltak.

Supa egy a napokban történt esetről mesélt részletesen. Nagy beleéléssel, néhol talán ki is színevezve a dolgokat, bár az azt követő években egyébként is többféle változatban hallottam a sztorit, aminek a lényege mégis mindig ugyanaz maradt. Arra nem emlékszem, mennyire tűnt rossz előjelnek a történet a saját, aznapi terveinkre nézve, de letaglózó volt. B.-vel csendben ülve, a talpfák kattogása közül igyekeztük kiszűrni magunk számára a lényegét, ami leginkább annyi volt, hogy bármi is történik, mi mégis megyünk. Minden mozzanat, hatás egy-egy újabb lehetőségként kínálkozott.

Akkor már rengeteg csoport működött, főleg a fővárosban, de országszerte is, ahol a tagok eltérő okokból választották az önkifejezésnek ezt a formáját. Nagyon különféle színvonalú anyagokkal találkozhatott a 2000-es évek elején az, aki érdeklődött a graffiti iránt. A Filatorigát falát mindenki ismerte, mint valami igazán igényes kirakatot, ahol a csúcsteljesítmények villóztak, ha csak kipillantottál a HÉV ablakán. De voltak még más, féllég vagy teljesen illegál helyek is, ahol elképesztő rajzokkal szembesülhetett az ember.

Főleg a vasútvonalak mentén, a különféle bevezető szakaszokon, például az Éles saroknál, Rákosrendező közelében vagy a 3-as metró végállomáshoz közeli, végeláthatatlan betonfalakon. Kőbánya szürke felületei amúgy is szinte mind festékre vártak. De akár bent, a város szívében is. A Fővám vagy a Clark villamosalagútja, tökéletes helyszínek voltak a legjobb minőségű falakkal, ahová tulajdonképpen csak oda kellett menni. Ebben az időben már teljesen szét volt bombázva a város. Látványos volt a jelenlét, és a városlakók számára nem feltétlenül tükrözték a különféle felületek, miről is kéne hogy szóljon mindez. Sokan csak arra használták a kezükben lévő kannát, hogy *mindenáron* nyomot hagyjanak, és az igényesség csírája sem bontakozott ki bennük soha. Emlékszem, hogyan festett végig a körút, s hogy milyen helyeken visított egy-egy elcseszett, igénytelen krómrajz. Ponyvás teherautók álltak szétküldve a parkolóokban és a bevásárlóközpontok mellett, s jól lekövethető volt, merre haladtak a firkászok azzal a fekete kannával meg egy fat cappel a hajnali ködben. A tagek szinte egymást fedték a már évtizedek óta tatarozásra váró házak oldalán. Nem figyeltek elrettentő kamerák, és a legtöbb jól bejárattott helyszín környékén a rendőri jelenlét is nevetséges volt. Az egyes csoportok különféle területeket uraltak, ahová egy másik banda tagjaként nem mindig volt ajánlatos bemenni, és olyan hatalmasra nőtt bennünk az adrenalinéhség, mint az extrém sportolók szervezetében.

58

Az egyik pesti csoport bevállalós tagjai a Nagyvárad téri metróállomáshoz közeli alagútszakaszba ereszkedtek le pár nappal korábban. Megvolt ennek a módja akkoriban egy szellőzőaknán át. Erről az esetről mesélt Supa vagy háromnegyed órán keresztül. Minden képessége megvolt ahhoz, hogy úgy vázolja a történéseket, mintha ő is részt vett volna az akcióban. Élvezetes volt hallgatni, ahogy beszél, még ha közben elég ijesztő is. A vonatnál csak a metró komolyabb scalp. Az ilyen helyzetekben minden mozzanat számít, mert amíg egy falnál vagy a vagon mellett mondjuk van egy nyugodtnak tűnő órád szöszölni, odalent teljesen kiszámíthatatlan, mennyi időd van bármire is. Már maga a lejutás nagyon para. A bezártságérzet, a por. A sötétben csak itt-ott világító lámpák inkább gyanús, mintsem eligazító fénye, és hát, onnan nincs sok lehetőség menekülni. A haladás lassú a sínek mentén, de még a szerelvények közti peronon is. Egy rohadt labirintus az egész, ahol bármelyik pillanatban felbukkanhat egy vagy akár több nem kívánt, anyázó figura, aki veled ellentétben minden négyzetmétert jól ismer odalent. Hogy hol rázhat meg az áram, melyik akna fedelére nem érdemes rálépni. Mikor mozdul meg egy szerelvény, ami könnyen maga alá gyűrhet.

Már túl voltak a festésen a srácok. Minden simán ment, legalábbis addig, amíg vissza nem értek a szellőző közelébe. Supa elmondása szerint valamiféle kezdetleges alpintechnikával közlekedtek le-föl, de ez az állítás inkább csak arra bizonyíték, hogy ő is olyantól hallotta a sztorit, aki nem volt ott. Hamar körbejárnak az infók, s ha torzulan is, a lényegük mégiscsak ugyanaz marad. Az egyikük rálépett valami fedőlemezre, amit rosszul rögzíthettek, vagy talán az anyag volt fáradt már – ez csak a rendőrségi jegyzőkönyvből derülhetne ki –, mindenesetre a kölyök súlya alatt beszakadt a

vas. Kilenc métert zuhant az akna aljáig. Emlékszem, miközben Supa mesélt, a meleg ellenére is a táskát, benne a kannákkal, az ölemben szorongattam. Húsz év körüli volt a srác, és ami a legrettenetesebb, hogy a testvére végigélte a halálát. Ott volt ő is, lent. És a zuhanás után minden bizonnyal belenézett, majd bele is üvöltött a homályba.

A Tik-Takban sem jártam már elég régóta. Belépünk. Szemet szúr, hogy kicserélték a berendezés nagy részét. Első pillantásra csak a kék neon és a pult emlékeztet a régi időkre, meg fönt az a klasszikus, '58-as kép a bőrkabátos szilveszterezőkről. Majdnem tíz évig laktam egy kis földszinti lakásban a Királyhágó sarkán. Amikor bő másfél éve fölvettek a céghez, eleinte eljöttem a környékre sétálni munka után, pedig utálok a nosztalgiaérzést. Néha ettem egy indokolatlanul gejl krémet a Rigó Jancsiban, majd besétáltam a Hollósy Simonba, ahol a fák még mindig az út fölé hajolnak, és ahol kora este tényleg tapintható a csönd. Eszembe jut az is, hány nagyon különféle nővel ültem az egyes asztaloknál, majd azok közül kikkel kötöttünk ki végül is nálam, s hogy mennyit beszélgettünk az ide járókkal sportról, közéletéről, politikáról. Hogy mennyit röhögtem az öreg kártyásokon, akik minden hétfőn hattól ultiztak, hány meccset néztünk végig a hatalmas LED-tévén, és hányszor hordtam be félrészegen a zöld műanyag székeket a teraszról, csak hogy még egy fröccsöt jutalmul le lehessen dönteni. És hogy B.-vel is itt vagy legalábbis valahol a közelben találkoztunk utoljára, talán öt-hat évvel ezelőtt. A pultnál állva aztán megcsap a felismerés, hogy bizonyos dolgok mégse változtak meg, mert a magas boros hűtő előtt, és a sörcsapok közelében is olyan arc ül, akinek ugyan a nevét nem tudnám megmondani, de azt, hogy mit iszik, nagyon is. Mégis, hihetetlennek tűnik most, hogy volt idő, amikor mindennap itt kávéztam, sőt, az estét is gyakran a Tik-Takban végeztem be, s hogy olyan fickókkal beszélgettem végeláthatatlan órákon át, akik azóta is ide járnak, és ugyanazt a töménytet isszák ugyanazzal a kísérővel.

A pult mögött már valaki más áll. Így hiába várok a megszokott italomra szóltanul, nem teszi elém. A hozzám közelebb ülő bácsi bólint egy jól láthatót. A gesztus egyértelműen nekem szól. Viszonzom a jelzést, majd kérek egy korsó sört B.-nek, magamnak meg egy rozé hosszúlépést. A nő kelleetlenül, de sűrögve készíti el a két italt, miközben már mutatom B.-nek a gyors frissítés után, hogy igaza lett, valóban ott van a hír, sőt a képet, ami a lead alatt mutatja a helyszínt, nagyjából onnan készíthette valaki, ahol mi is álltunk még egy bő negyedórája. Talán a pufi fotós. Nem tudom. A fiatal srácról csak annyit írnak, hogy súlyos az állapota, s hogy a rendőröknek még nem volt lehetőségük kihallgatni a történetekkel kapcsolatban, de hogy feltehetőleg eljárás indul ellene gondatlan veszélyeztetés miatt.

Látom, hogy Enikő írt. Amint lehúzó föntről az értesítéseket rejtő vékony sávot, a kis nézőképen látszik, hogy a balesetről szóló hírt küldte át, amit az imént megnyitottam. Arra gondolok, hogy ha most elolvasom az üzenetét, de nem reagálok, az könnyen feszültséget szülhet, viszont ha megteszem, és írok az esetről csupán két mondatot, az szinte biztos, hogy hosszas adok-kapokká fajul majd, és nincs kedvem pötyögni, és nem is illene ebben a helyzetben vagy tíz percen át. Mellettem már B. is a mobilját fogja. Ta-

lán csak azért, nehogy kellemetlenül érezzem magamat. Késő. Nem mondom semmit. Elrakom a készüléket. Mivel más nem történik odabent, kilépünk a teraszra, mert ha esik is, a fönt kifeszített ponyva tökéletesen véd.

Csak akkor nézem meg magamnak B.-t úgy igazán, amikor már az egyik asztalnál ülünk. A szakáll súlyosabbá és kiszámíthatatlanabbá teszi számomra, de különben ugyanaz a barnább tónusú bőr, mint régen, s a jól ismert izgága mimika mélyén megbújó nyugodt szemek uralják a velem szemben elhelyezkedő arcot. B. a MOME-n végzett, és nagyjából azt csinálja, amiről húsz éve közösen álmodoztunk. Miután váltunk még néhány szót a balesetről, hosszasan és kissé irigykedve hallgatom, hogy legális formában és hivatásszerűen is működhet ahhoz valami nagyon hasonló, ami már leginkább csak az olyan drasztikus esetek miatt él bennem elevenen, mint maga Pincehely, vagy ahogy 2001 körül a Moszkvánál a zsaruk elől menekülünk, s hogy neki a városban szerteszét látható hatalmas falfestmények szinte mindegyikéhez köze van. Például odabent, a Rumbach Sebestyénben tomboló 6:3-as képhez, vagy itt közel, az Alkotáson magasodó Arany-portréhoz. Rádöbbenek, hogy milyen rég nem rajzoltam semmit, és évek teltek el úgy, hogy nem szántam rá magam arra, ami egykor a legfontosabb volt nekem.

Körülöttünk alig ülnek. Párás a levegő. Izzadok, pedig nem lehet több húsz foknál idekint. Unok a munkáról beszélni, így hamar Enikőre és rám terelődik a szó. Nehéz lesz a mellkasom a témától, de aztán fokozatosan enyhülni kezd, és úgy tizenöt-húsz perc elteltével azt veszem észre, hogy könnyedén és lényegre törően mondtam el azt, ami fáj. Mindenféle önsajnálattal nélkül, tényszerűen, s hogy talán nem is volt ehhez hasonló alkalom az elmúlt hónapokban, hogy ennyire egyszerű és őszinte lettem volna.

Nagyjából akkor hallgattunk el mindannyian, amikor végre elhagytuk Simontornyát. Belefájdult a gyomrom a történetbe. A vonatmeleg is kellemetlen volt már úgy két óra után, meg az a savanyú, erjedt tejszag, ami egy reklámszatyorból szivároghatott a vagonban valahol. Rajtunk kívül végig csak pár ember utazott, azok is egymást váltva néhány megállónként. Nem volt a közelemben olyan ismeretlen, a tájat mereven bámuló arc, akin pár percig nyugodtan pihentethettem volna a tekintetemet, így csak az elsuhanó oszlopok közti zöldesszürke háttérre meredtem rá. A szinte tányérméretű walkman ott lapult a zsebemben, és az utolsó etap alatt Gangstarrt, Snoop Dogot meg talán Warren G.-t hallgattam, hogy kissé rálazuljak a témára érkezés előtt.

A vonat lassan csorgott be a pincehelyi állomásra. Sivár környék. A napból már csak egy elkenődött, vörös sáv látszott valahol a temető mögötti részen, és azon a hátrébb kotorászó pályamunkáson kívül, aki talán észre se vett minket, egy lélek se mutatkozott a vágányok között. Átbukdácsoltunk a síneken, hogy kiérjünk a bokrok mögött húzódó vékony szervizútra, ahonnan visszafelé nézve aztán hirtelen ránk zúdult a tér. A jobboldalt futó 61-es úttól egészen a bal hátul megbújó állomásépületig mindent be lehetett látni. Az öt kocsiból álló, tulajdonképpen nekünk odavontatott szerelvény a hármas vágányon várakozott már, az állomástól vagy százötven, a síneken át-

vezető gyalogátkelőtől pedig talán harminc-negyven méternyire. Ideálisnak tűnt minden. A szervizút előtt gubbasztó kis bokrok és a kéklő szerelvény között tengődő sávban csak egy mellékvágány szaladt el, így a menekülés sem tűnt lehetetlennek, ha gáz lenne festés közben. Tudtuk, hogy a főúton fölfelé, a temető közelében akad búvóhely, ha kell.

B. már néhány nappal korábban vázolta nekem a helyzetet, vagyis hogy mi a menetrend arrafelé. Két korábbi alkalommal is járt már a kis Tolna megyei településen különféle, számomra akkor még ismeretlen arcokkal, hogy teljes vagonokat bombázzanak szét. Ilyesmire készültünk aznap este is. Olyan biztató és csöndes volt a helyzet a megérkezéskor, hogy nem is álldogáltunk sokat, nehogy magunkra vonjuk egy gyanakvó barom figyelmét, akinek az „idegen elemek” láttán viszketni kezd a tenyere a beteges cselekvéskényszertől. Supának láthatóan nagyon tetszett, amit lát. Meg is lepődtem, hogy uralkodik magán, s amíg fel nem értünk a temető mögött nyújtózó foci pályáig, nem mondott semmit. Perceken át szótlánul baktattunk fölfelé. Akkor még nem állt Mol-kút a kisbolt melletti földszávon, a téglalap alakú betonlapokból kirakott gyalogút viszont épp olyan hullámzó és kiszámíthatatlan volt, mint amilyen ma is. Az utcai lámpaoszlopok tetején csak minden második-harmadik izzó égett, és a temető mellett futó főúton nem talákoztunk senkivel.

Átvágtunk a füves pályán, hogy a hátsó kapunál várakozzunk. Mire odaértünk, koromsötét lett. Háromnegyed tizenkettőig bőven volt még időnk – akkor érdemes elindulni az állomásra. Pontos ütemtervre volt szükség, hogy a negyed kettő körül érkező mozdony tolatása előtt befejezhessük a festést. A pályán ülve már Supa sem volt olyan harsány, mint fönt a vonaton, de azért egyfolytában beszélt. Többször körbejártunk egy-egy sztorit, például az Éles sarki rendőrparás helyzetet egy héttel korábbról, és jó sokat beszélünk a Style Wars című remekműről, amit sokan ajánlottak akkoriban nekem. Előkerült néhány doboz sör is, mert abban a félhektárnyi ürességben várakozni elég stresszes dolog volt. Mindenki fokozatosan halkult. Hozzá kellett idomulni a körülményekhez.

Amikor elfogyott a sör, elkezdtük összeszededegetni a cuccokat, rendezgettük a kannákat a táskákban, hogy ne lent kelljen keresgélni az előre kigondolt színeket. Azt is átbeszéltük, ki hol helyezkedik majd el, hogy minél kevesebb legyen a mozgás, amire az állomás környékén fölfigyelhetnek. K. volt a legnyugodtabb közülünk. Supa mellett járt ő már mindenhol, és egy újabb ilyen akció neki csak annyit jelentett, hogy a fiúk megint rápörögnek valamire, ami egyszerre rombolás és építés, szinte tapintható öröm és izgalom. Másfél órányi sziszegő, bizarr csönd.

Már valamivel háromnegyed előtt elindultunk, hogy időben legyünk. Jobbra a főúton, majd a lejtőn vagy kétszáz métert lefelé. A frissen nyírt fű illata ott pezsgett az orromban, hogy aztán összekeveredjen a beton émelyítő szagával, ami a délutáni napsütés miatt még akkor is meleg volt, lüktetett a talpunk alatt. Már a kisbolt utáni útszakasznál jártunk, amikor az állomás felől váratlanul kikanyarodott néhány alak. Lendületesen jöttek fölfelé. Egyre több szófoszlány jutott el hozzánk, és a zaj abból a hatvan-hetven

méternyi távolságból is zavaró volt. B. mondta, hogy akárkik közelednek is, álljunk meg, és várjuk be őket, mert ilyen sok ember a sínek közelében már túl nagy tömeg. A lámpák lejjebb határozott fényköröket permeteztek a betonútra. Bizonytalan másfél perc telt el, mert a zajok és a mozgás jellege ugyan egyértelművé tette, hogy nem valamelyik hivatalos szerv emberei jönnek felénk, de a lehetőség, amit B. meg is fogalmazott közben, hogy a többiek is azért érkeztek talán, amiért mi, még aggasztóbbá tette a helyzetet. Már a menet közben hallható kannacsörgésből sejthető volt, hogy jogos a gyanú, és amikor elénk értek, az is kiderült, hogy még csak nem is idegenek. Legalábbis a két srác, Aster és Angel.

Egyikük sem volt a barátom, bár mindkettejükkel festettem már korábban valahol. Mögöttük két cigarettázó lány állt. A nevüket szerintem már aznap este elfelejtettem. Teljesen lehangolt, hogy ott vannak. Tudtam, hogy ha ennyien odaállunk a vagon oldalához, az biztos, hogy gázos lesz. Már odafelé a vonaton eszembe jutott, hogy négyen is kissé sokan leszünk, de az a nyolcas szám végzetes mennyiségnek tűnt. Ezt a dolgot persze nehéz lett volna jól kommunikálni, és Supán és B.-n is azt láttam, hogy szinte lefagytak az idegtől. Az első néhány mondat egy-egy kényszeres mosoly kíséretében hagyta el a szájukat. A két srác láthatóan örült nekünk, mert aztán hamar kiderült az is, hogy nem jártak még Pincehelyen soha. Legszívesebben azonnal megkérdeztem volna tőlük, hogy mi a fenének hozták el a lányokat magukkal, de egyrészt nem akartam bunkó lenni a két megszeppent, hátul álldogáló csajjal, másrészt ott volt K., aki ugyan egészen más eset, de ezt akkor szintén nem nagyon lehetett volna elmagyarázni.

62

B. javasolta, hogy menjünk vissza a pályára, hogy átbeszélhessük a dolgokat. Így is lett. Bizonyára csak az indokolatlanul korán jött feszültség miatt kezdtem el fájni, de emlékszem, milyen hideg volt a saját tapintásom akkor. Bántam is, hogy nem készítettem be kesztyűt az útra. Összevissza lüktetett a szívem, és többször átsuhant az agyamon, hogy talán későbbre kéne halasztani az egészet, de újra és újra elhajtottam a gondolatot. A pályán kényszeresen elkezdtem rendezgetni a táskámban a dolgokat. Nem akartam belebonyolódni egy olyan vitába, ami teljesen értelmetlen, hiszen nyilvánvaló volt, mit teszünk. Aztán Supa rám szólt, hogy hagyjam már abba, amit csinálok, mert rohadtul idegesíti.

Legalább húsz perc elszaladt odafönt azzal, hogy meggyőzzük magunkat, nem para lemenni a vonathoz. Supa is elég aggasztónak találta, hogy nyolcan vagyunk, aztán pedig azt hajtogatta vagy tíz percen át, hogy ennyi embert bő egy óra alatt ugyan lehet, hogy kiszúrnak, mégis, mindenképp meg kéne küldeni, ha már itt vagyunk. Fölmerült az is, hogy a lányok a focipályán várjanak be minket, de érthető, hogy elképzelhetetlen volt számukra ez a változat abban az egyre hűvösebb koromsötétben.

Elindultunk. Át a pályán, majd a főúton, le egészen a sorompóig. Hiába is próbáltunk volna csöndesek lenni, nyolc alak vonulása hangos, és még abban a halovány fényben is feltűnő volt. Idegesített, hogy sem Aster, sem Angel nem bírja befogni a száját, pedig pontosan tudták, mit jelent ott az az egész. A kis szervizútra rátérve aztán megint sötét lett. A mellékvágány mö-

götti tágas térben ott nyújtózott a szerelvény. Hosszú perceken át figyeltünk az állomásépület felé, hogy mozdul-e valami, de minden egy helyben állt. A 61-esen se volt mozgás. A tücskök ciripelésén kívül semmit sem lehetett hallani. Átvágtunk a bokrok között, majd a mellékvágányon túljutva egészen a vonat oldaláig lépkedtünk a ropogós köveken. Nagyjából egy óránk maradt, hogy nekiessünk öten az utolsó két vagonnak, és emlékszem, remeggett a kezem, mikor kihalásztam a táskámból az első színt, hogy fölvázoljam a négy betűből összeszövődő rajzot.

A festés nem az az állapot, amire utólag pontosan emlékezne az ember. Azt tudom, hogy hűvös volt. A bőröm mégis inkább a bennem gyülemelő adrenalinától lüktetett. Valahonnan füstszag jött felénk, és az mintha mélyítette volna az állomás környékén lebegő félsötétet. Hátra-hátrapillantva aggasztó volt látni a mögöttünk cigarettázó három lányt, akik hol ülve suttogtak egymás fülébe, hol a sínen egyensúlyozva játszottak térrel és idővel. B. volt közvetlenül mellettem. A vagon harmadik harmadánál Supa dolgozott. Aster és Angel pedig ketten vállaltak egy teljes felületet. Amíg fönt a temető mellett az idő csak vonszolta magát, ott lent rohant, mintha futna a vonat után, hogy ő is elérje. Oldalra pillantva azt láttam, hogy a srácok elborultan dolgoznak, a látványuk pedig még inkább mozgatni kezdte bennem, hogy legyek gyorsabb, pontosabb, és nem is a félelem verdesett a mellkasomban, hanem az izgalom amiatt, hogy mit fogok látni majd a vonat oldalán reggel, amikor visszaérünk a fővárosba fél hét körül.

Öt vagy hat színt használtam. Talán Chagall-kéket, egy világosabb lilát, fehéret, feketét, azt a könnyed, citromhoz hasonlatos sárgát az effektekhez meg valami pasztellszínt háttérnek. A rajz egy darab papíron ott lapult a zsebemben, de gyanítottam, hogy ha elővennem, csak remegne a kezemben a fecni, s hogy a félhomályban alig látnék belőle valamit, így végül emlékezetből küldtem föl az egészet. Elkezdtem a betűket tölteni, majd finom átmenetet készítettem a kék és a lila között, amit a sárga pörgetett fel csak igazán. Némi árnyékolás. Selymes háttér a pasztellel. Outline. Előtte térhatás feketével és fehérrel. Azt már tizenhét évesen is sejtettem, hogy nem a bonyolultság a lényeg, és B.-vel mindig arra törekedtünk, hogy legyen igényes, amit hátrahagyunk. Nincsenek felesleges mozdulatok, köhögés, sem matatás a táskával. Nézelődés, hogy jön-e valaki. A vonat mellett festeni olyan, mint rövid távon futni. Ha csak pillanatokra kihagysz, vesztesen távozol. Nem volt negyvenöt perc, amíg elkészültem a rajzzal, ami négy, darabokra hulló betűből állt, s nagyjából a vagon harmadát fedte le úgy, hogy három ablakra is rámászott a nekem kiosztott bal szélén. Aztán kíváncsian hátrébb lépve már nemcsak a saját rajzomat láttam, hanem ahogy a vagonon háromszor négy nagyon is különféle betű lüktet, majd jött a hátsó pasztellek lappangó selymessége, és hirtelen pár fehér csillanás, mintha erős fény vetülne valahonnan a vonat oldalára. A kontúrok és az arányok is egyre inkább megmutatkoztak, amint újra, már másként idomult hozzá a szemem az éber sötéthez. A vagonunkon nyújtózó mindhárom rajz mélyen belesüppedt a kopottkék fémbe. Idővel B. letisztult, kiegyensúlyozott betűi egyenként siklottak elém, végül Supa háborodott formái öltötték magukra

egy aznap már annyit emlegetett név alakját, amibe bele-belehasított a periférián Aster és Angel karaktereinek stílusa és színvilága az utolsó vagon felől. Ott állva nem tudtam másra gondolni, mint hogy gyönyörű és kissé hihetetlen az, ami van. Hogy eljöttünk, a várakozás, hogy ennyien is leküldtük a dolgot. A körülöttünk lappangó csönd, és a látvány, ahogy a többiek még dolgoznak. Akkor nemigen számított, hogy megint remeg a kezem, tele a szám és az orrom a festék maró ízével és szagával, s hogy a rám szakadt izzadságtól vacogok.

64

Somogyi Fanni: Megtalálva az imitáló rendszerekben